

Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Τετάρτη, 17-05-2006

«...Ζωτικός πυρήνας της οργάνωσης του Κράτους μας είναι οι Οργανισμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η δική τους πρόοδος θα συμπαρασύρει και την πρόοδο ολόκληρης της Χώρας. Με το θεσμικό αυτό πλαίσιο μπαίνουν οι βάσεις για έναν πιο δυνατό Δήμο...»

Με μεγάλη μου χαρά συμμετέχω στη συζήτηση για την Κύρωση του νέου Κώδικα για τους Δήμους και τις Κοινότητες. Κι αυτό γιατί είχα την τιμή να ασχοληθώ κι εγώ με τον πολύ σημαντικό και παραγωγικό χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κατ' αρχήν, η βασική κατεύθυνση του νέου Κώδικα είναι να εφαρμόζει το Σύνταγμα και να παρέχει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση περισσότερες δυνατότητες για να ανταπεξέλθει στις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις του μέλλοντος και ιδίως, στην πρόκληση του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, το οποίο είναι ένα ιδιόμορφο πλαίσιο, που ανήκει στην περιφέρεια και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι συνθήκες αυτές, απαιτούν έτοιμους ΟΤΑ, τόσο από πλευράς θεσμικού πλαισίου, όσο και από πλευράς οικονομικών δεδομένων, γεγονός για το οποίο δεν ασχολήθηκε ή δεν ενδιαφέρθηκε καθόλου η προηγούμενη Κυβέρνηση, όσο κι αν τοποθετείται τώρα σε υψηλότερους τόνους, κρίνοντας κι απορρίπτοντας τα πάντα.

Είναι χρέος μας να προλάβουμε και να αντιμετωπίσουμε τις απαιτήσεις της κοινωνίας και τις διεθνείς εξελίξεις. Η ευρωπαϊκή πορεία είναι σαφές ότι κινείται και επενδύει προς την κατεύθυνση των περιφερειών και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέσα από αυτούς τους θεσμούς βαδίζει προς το στόχο της ευρωπαϊκής ενότητας και ολοκλήρωσης, δίνοντας βαρύτητα στην περιφερειακή τοπική ανάπτυξη.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα από τις διαδοχικές μεταρρυθμίσεις των τελευταίων είκοσι χρόνων, αλλά κύρια μέσα από τη δική της δυναμική και από τις ανάγκες των καιρών, έχει κατακτήσει στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της χώρας, αλλά και στην ίδια τη θεσμική συγκρότηση της Δημοκρατίας μας, σημαντική θέση. Έχει απαλλαγεί από τον έλεγχο σκοπιμότητας του παρελθόντος, έχει αποκτήσει αρμοδιότητες, που ξεπερνούν τα όρια των παραδοσιακών τοπικών υποθέσεων, διαθέτει σήμερα οικονομικά μέσα, που δεν είχε ποτέ και καθίσταται σταδιακά μοχλός ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας, αξιοποιώντας και απορροφώντας πόρους από τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες. Το σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» με την αναγκαστική συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων, που οδήγησε από τους 6,000 ΟΤΑ του πρώτου βαθμού, στους 1033 Δήμους και Κοινότητες, διέγραψε και τα όρια της θεσμικής μεταρρύθμισης. Στόχευε σε διεύρυνση ουσιαστικά του πεδίου της τοπικής ανάπτυξης, δημιουργία για πρώτη φορά στην πρωτοβάθμια διοικητική μονάδα στοιχειώδους υποδομής, διασφάλιση πολλαπλάσιων πόρων, κυρίως αναπτυξιακών που θα έφεραν σε αισθητά καλύτερη θέση τις τοπικές κοινωνίες. Από το άλλο μέρος, όμως, δημιουργήθηκαν Δήμοι με εκτεταμένη εδαφική περιφέρεια, που βέβαια σε πλείστες όσες περιπτώσεις δεν συμβαδίζουν με την ένταση της πυκνότητας του τοπικού πληθυσμού.

Μέσα σε αυτό το τοπίο τίθενται κάποια ζητήματα για τους Δήμους και τις Κοινότητες της Χώρας μας, τα οποία χρήζουν την προσοχή και τη μέριμνά μας:

- Κατά πόσο οι Δήμοι μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σύγχρονης τοπικής ανάπτυξης από άποψη μεγέθους, υποδομής και πόρων,
- Κατά πόσο μπορούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητες που τους είχαν ανατεθεί, με πιο πρόσφατες τη δημοτική αστυνομία, τα λιμενικά ταμεία, την πολιτική πρόνοιας κ.α.
- Κατά πόσο υπάρχει επάρκεια από στελέχη, γνώσεις και κεντρική καθοδήγηση.
- Κατά πόσο οι δημοτικές επιχειρήσεις, αρχικός στόχος των οποίων ήταν η οργανωμένη παρέμβαση στην τοπική ανάπτυξη, μπορούν να εξυγιανθούν και να λειτουργήσουν ορθολογικά κι αποτελεσματικά, μακριά από τον ανορθόδοξο και πελατειακό τρόπο λειτουργίας που κατέληξαν να έχουν.
- Καθώς και πληθώρα άλλων θεμάτων.

Εδώ και καιρό όλοι αντιλήφθηκαν κι αναγνώρισαν την ανάγκη μιας νέας δέσμης αλλαγών και μεταρρυθμίσεων και πρώτα απ' όλα η ίδια η ΚΕΔΚΕ και τα όργανα της Τοπικής

Αυτοδιοίκησης.

Ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας επιφέρει βασικές καινοτομίες.

1. Αρμοδιότητες

Από τον παραδοσιακό και παρωχημένο διαχωρισμό «κρατικών» και «τοπικών» υποθέσεων, περνάμε στην έννοια της «δημόσιας υπόθεσης» κεντρικού, περιφερειακού ή τοπικού χαρακτήρα, οργανώνοντας τις αρμοδιότητες με τρόπο πιο ρεαλιστικό και αποτελεσματικό. Διασφαλίζεται, λοιπόν, το ειδικό βάρος της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης.

2. Τοπική Δημοκρατία

Καθιερώνεται ο θεσμός του τοπικού δημοψηφίσματος, ένα σύστημα θεσμών συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση των αποφάσεων που λαμβάνουν τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια.

3. Εκούσιες συνενώσεις.

Καθιερώνεται διαδικασία εκούσιας συνένωσης σε έναν ΟΤΑ, με ειδικό πρόγραμμα χρηματοδότησης.

4. Σύστημα διακυβέρνησης.

Κατ' αρχήν καθιερώνεται το γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας του Δημοτικού και Κοινοτικού Συμβουλίου. Προχωρούμε στην ενίσχυση της εσωδημοτικής Δημοκρατίας, με την αναβάθμιση των αιρετών δημοτικών οργάνων, αναβάθμιση του ρόλου της μειοψηφίας και την εσωτερική αποκέντρωση, ώστε να μεταβούμε από το «δημαρχοκεντρικό» σύστημα, σε μια πιο συλλογική και δημοκρατική δομή που συμπληρώνει εσωτερικά του κανόνες διαφάνειας και δημοκρατίας.

5. Ενίσχυση κοινωνικής πολιτικής των ΟΤΑ

Μερικές από τις διατάξεις του νέου Κώδικα, που στόχο έχουν να διευκολύνουν τους ΟΤΑ να σταθούν ουσιαστικά στο πλάι των πολιτών τους είναι:

- a. η δυνατότητα μείωσης των δημοτικών φόρων ή τελών έως 50% ή και απαλλαγή από αυτά για άτομα με αναπηρίες, πολύτεκνους και άπορους.
- b. η δυνατότητα χορήγησης βοηθημάτων σε ευαίσθητες ομάδες.
- c. εφαρμογή προγραμμάτων για ένταξη μεταναστών, προσφύγων και ομογενών σε όλες τις εκφάνσεις της τοπικής κοινωνίας.
- d. Οργάνωση τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων.
- e. Δημιουργία Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την απασχόληση.

6. Προώθηση πολιτιστικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

7. Διαδημοτική Συνεργασία.

Οριοθετούνται με τρόπο διακριτό και σαφή, οι υπερ-δημοτικές αρμοδιότητες και δραστηριότητες, στην περιοχή των οποίων κινούνται υποχρεωτικά οι διαδημοτικές συνεργασίες. Στην άσκηση τους συμπεριλαμβάνονται και μεγάλες πόλεις, επίκεντρο περιοχών, που έχουν τις δυνατότητες να συνεισφέρουν σε πόρους, διοικητικούς και προγραμματικούς μηχανισμούς, εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία.

Με τη διαδικασία αυτή θα επιτευχθεί η ορθολογική και παραγωγική αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού των συμμετεχόντων Δήμων, των μέσων που διαθέτουν και των οικονομικών τους δυνατοτήτων.

Η οργάνωση των υπερ-δημοτικών αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο της Συμπολιτείας, αποσκοπεί αφενός μεν να ενισχύσει τη δυνατότητα όλων των Δήμων να συμμετάσχουν ενεργά και δυναμικά στον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό, τις υποδομές και τις επενδύσεις μιας περιοχής, αφετέρου δε, να ασκήσουν κοινές αρμοδιότητες, που δεν μπορούν να κλειστούν στα σύνορα του μικρού Δήμου.

8. Εξυγίανση δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων

Από την καταγραφή, την αποτίμηση και την αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης, των δυνατοτήτων αλλά και των προβλημάτων, είναι φανερό η ανάγκη για ριζική αναδιάρθρωση του καθεστώτος των δημοτικών επιχειρήσεων και των κάθε φύσης νομικών προσώπων που ανήκουν στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Αυτό επιτυγχάνεται με την αποσαφήνιση του εύρους της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΟΤΑ, τον επανακαθορισμό του τύπου, της δομής και του περιεχόμενου της λειτουργίας επιχειρήσεων και νομικών προσώπων που ανήκουν σ' αυτούς και την οριοθέτηση των πεδίων των παρεμβάσεών τους.

Στο πλαίσιο αυτών των αλλαγών οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να

μετέχουν αποκλειστικά στις ακόλουθες κατηγορίες επιχειρήσεων :

A. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

B. Ανώνυμες εταιρίες, είτε με την κοινή μορφή του ν. 2190/20, είτε με τη μορφή των αναπτυξιακών εταιριών, είτε ως μονομετοχικές ανώνυμες εταιρίες.

Παράλληλα το νέο θεσμικό πλαίσιο προβλέπει:

- την μετεξέλιξη των υπαρχουσών επιχειρήσεων και λοιπών ΝΠΙΔ.
- Την εκκαθάριση των οριστικά ζημιογόνων
- Τον τρόπο πρόσληψης του προσωπικού τους μέσω ΑΣΕΠ.

9. Οικονομική Διοίκηση ΟΤΑ

Προχωρούμε σε πλήρη αναμόρφωση της οικονομικής Διοίκησης, ώστε να υπάρξει εκσυγχρονισμός, αλλά και παράλληλη διασφάλιση της νομιμότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας, με εκέγγυο τον έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, αλλά και τις υπόλοιπες διαδικασίες που προβλέπονται.

10. Έλεγχος νομιμότητας

Το άρθρο 102 του Συντάγματος διασφαλίζει τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ. Με τις νέες ρυθμίσεις περιορίζεται ακόμη περισσότερο ο έλεγχος νομιμότητας που ασκείται σε αποφάσεις του οργανισμού επί τοπικών υποθέσεων, εξακολουθώντας να υπάρχει σε ιδιαίτερης μόνο σημασίας ζητήματα.

Είναι πάρα πολλά τα ζητήματα για τα οποία θα άξιζε να μιλήσουμε επί του νέου Κώδικα. Το βασικό που πρέπει να αντιληφθούμε είναι ότι ζωτικός πυρήνας της οργάνωσης του Κράτους μας είναι οι Οργανισμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η δική τους πρόοδος θα συμπαράσχει και την πρόοδο ολόκληρης της Χώρας.

Με το θεσμικό αυτό πλαίσιο μπαίνουν οι βάσεις για μια καλύτερη Κοινότητα, για έναν πιο δυνατό Δήμο.

Ενόψει όλων αυτών στηρίζω τον νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

* Το *Civilitas.GR* και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)